

Ruj. Kami : SPA.100-1/5/2 (15)

Tarikh : 31 Januari 2023

Semua Ketua Setiausaha Kementerian
Semua Ketua Jabatan Persekutuan
YB Setiausaha Kerajaan Negeri Melaka
YB Setiausaha Kerajaan Negeri Pulau Pinang
YB Setiausaha Kerajaan Negeri Sembilan
YB Setiausaha Kerajaan Negeri Perlis

YBhg. Tan Sri/Dato' Sri/Dato' Seri/Datuk Seri/Datuk/Dato'/Datin/Tuan/Puan,

**PEMERHATIAN LEMBAGA RAYUAN TATATERTIB PERKHIDMATAN AWAM BAGI
SUKU TAHUN KEEMPAT (OKTOBER - DISEMBER) TAHUN 2022**

Dengan hormatnya saya merujuk perkara di atas dan laporan-laporan pemerhatian terdahulu adalah berkaitan.

2. Sebagaimana yang dimaklumi, Suruhanjaya Perkhidmatan Awam Malaysia selaku Lembaga Rayuan Tatatertib Perkhidmatan Awam telah menimbang rayuan pegawai yang tidak berpuas hati dengan keputusan Lembaga Tatatertib bagi Perkhidmatan Awam Am Persekutuan, Perkhidmatan Awam Negeri Melaka, Pulau Pinang, Negeri Sembilan dan Perlis.

3. Dalam melaksanakan fungsi tersebut, Lembaga Rayuan Tatatertib Perkhidmatan Awam mendapati masih terdapat ketidakaturan prosedur di dalam pengendalian tindakan tatatertib oleh Lembaga Tatatertib. Berdasarkan penelitian kes-kes rayuan terdahulu, adalah didapati sebahagian besar ketidakakuran yang berlaku adalah ketidakakuran

berulang. Ketidakaturan prosedur ini boleh menyebabkan keputusan Lembaga Tatatertib dicabar di Mahkamah sekiranya pegawai memfailkan semakan kehakiman dan keputusan tersebut boleh dibatalkan oleh Mahkamah.

4. Bagi memastikan keteraturan prosedur di dalam pengendalian tindakan tatatertib oleh Lembaga Tatatertib, Lembaga Rayuan Tatatertib Perkhidmatan Awam telah membuat pemerhatian terhadap kertas-kertas rayuan yang dipertimbangkan seperti di Lampiran.

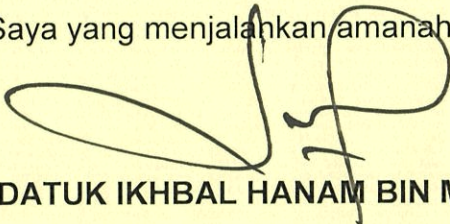
5. Sehubungan itu, Lembaga Tatatertib adalah diminta **untuk mengambil perhatian serius** terhadap pemerhatian ini dan mengambil tindakan dengan kadar segera, tepat dan teratur dalam menguruskan kes tatatertib bagi memastikan keputusan Lembaga Tatatertib teratur dan kepentingan perkhidmatan awam dapat dipertahankan.

6. Kerjasama pihak Lembaga Tatatertib dalam perkara ini amat dihargai dan didahului dengan ucapan terima kasih.

Sekian.

"BERKHIDMAT UNTUK NEGARA"

Saya yang menjalankan amanah,

(DATUK IKHBAL HANAM BIN MUKRAS)

**LAPORAN PEMERHATIAN LEMBAGA RAYUAN TATATERTIB
BAGI SUKU TAHUN KEEMPAT (OKTOBER HINGGA DISEMBER) TAHUN 2022**

**1. SURAT PERTUDUHAN
BILANGAN PEMERHATIAN: 30**

PEMERHATIAN
<ul style="list-style-type: none">
a. pertuduhan tidak jelas
b. kesilapan tajuk iaitu jenis tindakan tatatertib sama ada di bawah Peraturan 36 atau Peraturan 37, P.U.(A)395/1993
c. kelewatan mengeluarkan surat pertuduhan
d. kesilapan tajuk akuan penerimaan surat pertuduhan
e. ditandatangani oleh bukan Pengerusi atau ahli Lembaga Tatatertib yang diberi kuasa
f. ditandatangani atas kapasiti jawatan di jabatan/kementerian
g. dikeluarkan oleh Lembaga Tatatertib yang tidak mempunyai bidang kuasa ke atas pegawai
PENAMBAHBAIKAN
<ul style="list-style-type: none">
a. memastikan semua fakta dan butir-butir yang spesifik berhubung perbuatan salah laku pegawai serta peruntukan mana-mana peraturan yang dilanggar dimasukkan di dalam surat pertuduhan
b. tajuk surat hendaklah menyatakan dengan jelas jenis hukuman tatatertib sama ada di bawah Peraturan 36 atau Peraturan 37, P.U.(A)395/1993
c. tindakan tatatertib hendaklah segera dimulakan terhadap pegawai apabila Lembaga Tatatertib menerima laporan salah laku
d. tajuk akuan penerimaan surat pertuduhan hendaklah tepat dengan merujuk kepada jenis tindakan tatatertib yang diambil terhadap pegawai
e. ditandatangani oleh Pengerusi atau ahli Lembaga Tatatertib yang diberi kuasa
f. ditandatangani atas kapasiti sebagai Pengerusi atau ahli Lembaga Tatatertib yang diberi kuasa
g. dikeluarkan oleh Lembaga Tatatertib yang mempunyai bidang kuasa (Pihak Berkuasa Tatatertib)

PRINSIP PERUNDANGAN BERDASARKAN KES MAHKAMAH

a. Pertuduhan yang lengkap

B Surinder Singh Kanda v The Government of the Federation of Malaya [1962]
MLJ, FC

Penghakiman *Privy Council* di muka surat 17

"if the right to be heard is to be a real right which is worth anything it must carry with it a right in the accused person to made affecting him; and then he must be given a fair opportunity to correct or contradict them. The decision-maker must not hear or receive evidence behind the back of the accused person"

b. Kelewatan (*Delay*) dan Pemaafan (*Condonation*)

i. Mohd Zulhazi Mohd Zulkifli v Suruhanjaya Pasukan Polis DiRaja Malaysia & 1 lagi [2014] 1LNS 574 (Mahkamah Rayuan - Kelewatan selama 5 tahun mengambil tindakan tatatertib)

ii. Public Services Commission Malaysia & Anor v Vickneswary a/p RM Santhivelu (Menggantikan M Senthivelu a/l R. Marimuthu (si mati) [2008] 6 MLJ 1 (Mahkamah Persekutuan - Kelewatan 7 tahun mengambil tindakan tatatertib) di mana mahkamah telah menegaskan bahawa kelengahan yang panjang dalam mengendalikan tindakan tatatertib terhadap pekerja, jika tiada penjelasan yang munasabah berkaitan dengan kelengahan tersebut dan dicampur dengan faktor-faktor lain, boleh membangkitkan keterangan kukuh bahawa perbuatan salah laku pekerja terbabit telah dimaafkan oleh majikannya

**2. REPRESENTASI PEGAWAI
BILANGAN PEMERHATIAN: 1**

PEMERHATIAN
<ul style="list-style-type: none"> a. dikemukakan oleh wakil (contoh: peguam) atau ahli keluarga pegawai b. tempoh membuat representasi tidak dipatuhi
PENAMBAHBAIKAN
Selaras dengan Peraturan 36 dan Peraturan 37, P.U.(A) 395/1993, hanya pegawai yang berkenaan sahaja diberi peluang untuk mengemukakan representasi secara bertulis dalam tempoh 21 hari daripada tarikh pegawai menerima surat pertuduhan dan layak dipertimbangkan oleh Pihak Berkuasa Tata tertib
PRINSIP PERUNDANGAN BERDASARKAN KES MAHKAMAH
<p>Hak untuk didengar (<i>Right to be heard</i>)</p> <p>Perkara 135(2) Perlembagaan Persekutuan telah meletakkan syarat wajib iaitu seseorang pegawai awam hendaklah diberikan secara munasabah hak untuk didengar sebelum dibuang kerja atau diturunkan pangkat</p>

**3. ULASAN KETUA JABATAN TERHADAP REPRESENTASI
BILANGAN PEMERHATIAN: 2**

PEMERHATIAN
<ul style="list-style-type: none"> a. Ketua Jabatan mengulas fakta yang tidak dituduh dalam surat pertuduhan b. kesilapan menyatakan fakta mengenai kes, pegawai atau rujukan dokumen tindakan tata tertib. Cth: kesilapan menyatakan tarikh representasi pegawai dan tajuk atau nombor rujukan surat pertuduhan yang tidak tepat c. tajuk ulasan Ketua Jabatan mengelirukan sama ada ia adalah ulasan kepada representasi atau rayuan pegawai d. ketua jabatan yang mengemukakan ulasan merupakan pihak yang berkaitan secara langsung dengan kesalahan pegawai e. ketua jabatan yang mengemukakan ulasan merupakan Pengerusi atau ahli Lembaga Tata tertib yang memutuskan kes pegawai

PENAMBAHBAIKAN

- a. ulasan hendaklah mengandungi maklumat yang berkaitan dengan pertuduhan dan representasi
- b. ulasan hendaklah mengandungi fakta yang betul mengenai kes, pegawai atau rujukan dokumen tindakan tata tertib
- c. tajuk ulasan Ketua Jabatan hendaklah tepat dengan kedudukan kes sama ada ia adalah ulasan Ketua Jabatan terhadap representasi atau ulasan Ketua Jabatan terhadap rayuan
- d. ketua jabatan yang mengemukakan ulasan merupakan seorang yang tidak berkaitan secara langsung dengan kesalahan pegawai (contoh: mangsa)
- e. ketua jabatan yang mengemukakan ulasan ialah selain Pengerusi atau ahli Lembaga Tata tertib yang memutuskan kes pegawai

PRINSIP PERUNDANGAN BERDASARKAN KES MAHKAMAH

Rules against bias

- i. Rohana bte Ariffin v Universiti Sains Malaysia [1989] 1 MLJ 487, HC
'When the disciplinary authority was deliberating the breach of discipline, the Registrar, who was complainant, was present. The court quashed the decision to dismiss the plaintiff on the grounds of bias, as the Registrar was present during the deliberations to dismiss the plaintiff'
- ii. Mariani binti Ramli v Lembaga Tata tertib Kumpulan Sokongan (No.1) Jabatan Perlindungan Hidupan Liar dan Taman Negara & 4 lagi (MTKL, Semakan Kehakiman No: WA-25-356-12/2017), HC
Pengerusi Lembaga Tata tertib merupakan pegawai yang menyediakan laporan salah laku Perayu. Mahkamah Tinggi membatalkan keputusan buang kerja Lembaga Tata tertib kerana terdapatnya pelanggaran prosedur di bawah Peraturan 2 P.U.(A) 396/1993 (mana-mana anggota Lembaga Tata tertib yang menjadi pengadu tidak boleh bersidang sebagai anggota Lembaga Tata tertib).

**4. MINIT MESYUARAT LEMBAGA TATATERTIB
BILANGAN PEMERHATIAN: 36**

PEMERHATIAN
Minit mesyuarat yang tidak lengkap/tepat
PENAMBAHBAIKAN
Minit mesyuarat hendaklah mengandungi butiran-butiran berikut: <ol style="list-style-type: none">
a. butiran Pengerusi dan Ahli Lembaga Tatatertib
b. butiran pegawai yang diambil tindakan tatatertib
c. tarikh, fakta dan maklumat serahan surat pertuduhan
d. status representasi pegawai dan ulasan Ketua Jabatan
e. maklumat yang dinyatakan dalam minit mesyuarat seperti kandungan representasi dan ulasan Ketua Jabatan hendaklah sama dengan dokumen sebenar
f. tidak menimbang fakta yang tidak berkaitan dengan kesalahan pegawai
g. menyatakan dapatan salah kecuai kes tindakan tatatertib pegawai yang disabitkan atas suatu kesalahan jenayah
h. hukuman yang lengkap dengan tarikh kuat kuasa
i. asas keputusan
j. perlu ditandatangani oleh Pengerusi atau/dan Ahli Lembaga Tatatertib
k. tidak boleh mempunyai catatan tulisan tangan bagi minit mesyuarat yang telah dimuktamadkan
l. merujuk peraturan yang betul
m. merupakan dokumen yang mengandungi catatan pendapat dan keputusan oleh Lembaga Tatatertib dan bukanlah pandangan pihak urus setia yang tidak mempunyai kuasa memberikan pandangan semasa Lembaga Tatatertib bersidang
n. catatan minit mesyuarat tidak digabungkan seperti latar belakang kes kerana anggapan yang boleh dibuat berdasarkan catatan ini ialah Lembaga Tatatertib tidak menimbang dan meneliti kes setiap pegawai secara berasingan dan ini adalah memprejudiskan pegawai yang mempunyai representasi yang berbeza

- o. menyatakan dapatan salah dan hukuman secara berasingan bagi setiap pertuduhan
- p. kuorum Lembaga Tatatertib adalah seperti mana yang diperuntukkan dalam Jadual kepada Peraturan 2, Peraturan - Peraturan Lembaga Tatatertib Perkhidmatan Awam 1993 [P.U.(A). 396/1993]

PRINSIP PERUNDANGAN BERDASARKAN KES MAHKAMAH

Keperluan menyatakan dapatan salah

Hamdan Bin Ibrahim V Lembaga Tatatertib Hospital Kuala Kangsar & Anor [2000] MLJU 634, HC

Mahkamah menyatakan bahawa "*This court finds that regulation 27(2) is crystal clear that in order to impose the punishment as stipulated under the regulation, the plaintiff must first be found guilty. As the finding of guilt against the plaintiff was nowhere stated either in the letter dated 14.6.96 - exhibit SY 3 or even in any of the affidavits affirmed on behalf of the respondent and relied on by the learned Federal counsel, this court finds that this is a clear case of serious procedural unfairness or breach of procedural fairness and exceeds jurisdiction, which calls for intervention by this court in the decision or the process leading to it*".

**5. SURAT KEPUTUSAN
BILANGAN PEMERHATIAN: 9**

PEMERHATIAN

- a. tidak menyatakan pertuduhan dan representasi pegawai dipertimbangkan
- b. kelewatan menyerahkan surat keputusan
- c. tidak menyatakan hukuman dengan tepat
- d. tidak menyatakan maklumat bahawa kes merupakan kes pertimbangan semula atas arahan Lembaga Rayuan Tatatertib
- e. isi kandungan dalam surat keputusan tidak sama seperti keputusan mesyuarat Lembaga Tatatertib
- f. tajuk surat keputusan tidak tepat dengan jenis tindakan tatatertib

g. tidak ditandatangani atas kapasiti sebagai Pengerusi atau ahli Lembaga Tata tertib yang diberi kuasa

PENAMBAHBAIKAN

- a. menyatakan pertuduhan dan representasi pegawai telah dipertimbangkan (sekiranya ada)
- b. surat keputusan diserahkan secepat mungkin
- c. menyatakan hukuman dan merujuk peraturan yang berkaitan dengan tepat
- d. sekiranya kes ialah kes tata tertib pertimbangan semula atas arahan Lembaga Rayuan Tata tertib, fakta ini hendaklah dinyatakan dalam surat keputusan
- e. memastikan isi kandungan dalam surat keputusan adalah sama seperti keputusan mesyuarat Lembaga Tata tertib
- f. tajuk surat keputusan mestilah merujuk kepada jenis tindakan tata tertib yang betul
- g. ditandatangani atas kapasiti sebagai Pengerusi atau ahli Lembaga Tata tertib yang diberi kuasa

PRINSIP PERUNDANGAN BERDASARKAN KES MAHKAMAH

Dapatan salah dan hukuman hendaklah dibuat berasingan mengikut pertuduhan Mohamad Imran bin Sulaiman v Aloyah binti Mamat, Pengerusi Lembaga Tata tertib Kumpulan Sokongan (No.1), Jabatan Imigresen Malaysia, Putrajaya & 3 lagi (Mahkamah Rayuan Malaysia Rayuan Sivil No. N-01(a)-433-11/2017), COA Terdapat lima (5) pertuduhan dan Lembaga Tata tertib di dalam surat keputusan menyatakan Lembaga Tata tertib memutuskan pegawai bersalah bagi pertuduhan dan dijatuhkan hukuman buang kerja. Surat keputusan tidak menyatakan bahawa dapatan salah hanya untuk Pertuduhan Pertama, Kedua dan Kelima.

6. RAYUAN PEGAWAI
BILANGAN PEMERHATIAN: 1

PEMERHATIAN
Rayuan dikemukakan oleh wakil (contoh: peguam atau ahli keluarga pegawai)
PENAMBAHBAIKAN
Peraturan 14, Peraturan - Peraturan Lembaga Tatatertib Perkhidmatan Awam 1993 [P.U.(A) 396/1993] memperuntukkan bahawa mana-mana pegawai yang terkilan dengan keputusan Lembaga Tatatertib boleh merayu terhadap keputusan tersebut ke Lembaga Rayuan Tatatertib Perkhidmatan Awam. Rayuan yang dikemukakan oleh selain daripada pegawai yang berkenaan adalah bertentangan dengan prosedur rayuan dalam Peraturan 14, P.U.(A) 396/1993 dan tidak sah serta tidak boleh dipertimbangkan oleh Lembaga Rayuan Tatatertib Perkhidmatan Awam

7. ULASAN KETUA JABATAN TERHADAP RAYUAN
BILANGAN PEMERHATIAN: 3

PEMERHATIAN
<ul style="list-style-type: none">
a. ulasan terhadap rayuan tidak mengulas berkenaan rayuan pegawai
b. ulasan mengandungi arahan Ketua Jabatan yang bertentangan dengan P.U.(A) 395/1993
c. Ketua Jabatan yang mengemukakan ulasan merupakan Pengerusi atau ahli Lembaga Tatatertib yang memutuskan kes pegawai
PENAMBAHBAIKAN
<ul style="list-style-type: none">
a. kandungan ulasan hendaklah berkaitan rayuan pegawai dan mematuhi peruntukan Peraturan 15(2), P.U.(A) 396/1993
b. Ketua Jabatan hendaklah memastikan nasihat atau maklumat yang diberikan kepada pegawai seliaannya selaras dengan peraturan
c. Ketua Jabatan yang mengemukakan ulasan ialah selain Pengerusi atau ahli Lembaga Tatatertib yang memutuskan kes pegawai

**8. PERINTAH TAHAN KERJA
 BILANGAN PEMERHATIAN: 1**

PEMERHATIAN
Perintah tahan kerja (Peraturan 44) <ol style="list-style-type: none"> a. kesilapan merujuk tarikh tuduh b. mempunyai tempoh
PENAMBAHBAIKAN
<ol style="list-style-type: none"> a. kesilapan maklumat kes jenayah dalam perintah tahan kerja boleh membangkitkan anggapan bahawa Lembaga Tatatertib telah mengeluarkan perintah tahan kerja terhadap pegawai berdasarkan fakta yang salah. Tarikh kuat kuasa perintah tahan kerja sewajarnya merujuk kepada tarikh tuduh di mana pada tarikh tersebut, pertuduhan telah dibacakan ke atas pegawai di mahkamah dan bukannya pada tarikh tangkap b. perintah tahan kerja di bawah peraturan 44, P.U.(A) 395/1993 tidak mempunyai sebarang tempoh

**9. PERINTAH GANTUNG KERJA
 BILANGAN PEMERHATIAN: 1**

PEMERHATIAN
Perintah gantung kerja (Peraturan 45) <ol style="list-style-type: none"> a. Perintah gantung kerja tidak dikenakan ke atas pegawai yang disabitkan dengan kesalahan jenayah b. kesilapan tarikh kuat kuasa dan mempunyai tempoh c. kesilapan merujuk tarikh tuduh
PENAMBAHBAIKAN
<ol style="list-style-type: none"> a. Selaras dengan Peraturan 28(6) P.U.(A) 395/1993, suatu perintah gantung kerja hendaklah dikenakan ke atas pegawai yang telah disabitkan oleh mana-mana mahkamah dengan suatu kesalahan jenayah dengan mengambil kira bahawa perkataan yang digunakan dalam Peraturan 28(6), P.U.(A) 395/1993 tersebut ialah perkataan "hendaklah" dan peraturan tersebut merupakan peruntukan

<p>khusus dalam pengendalian tindakan tata tertib ke atas pegawai yang tertakluk kepada prosiding jenayah</p> <p>b. perintah gantung kerja di bawah Peraturan 28(6), P.U.(A) 395/1993 tidak mempunyai sebarang tempoh</p> <p>c. kesilapan maklumat sabitan jenayah dalam perintah gantung kerja boleh membangkitkan anggapan bahawa Lembaga Tata tertib telah mengeluarkan perintah gantung kerja terhadap pegawai berdasarkan fakta sabitan jenayah yang salah</p>

**10. PERAKUAN KETUA JABATAN BAGI KES SABITAN JENAYAH
BILANGAN PEMERHATIAN: 1**

PEMERHATIAN
<p>Perakuan Ketua Jabatan jika pegawai telah disabitkan kesalahan jenayah [Peraturan 29(2)]</p> <p>a. disediakan tidak mengikut peruntukan Peraturan 29(2), P.U.(A)395/1993</p> <p>b. tidak dikemukakan</p> <p>c. kesilapan tarikh</p> <p>d. merujuk kepada peraturan yang salah</p>
PENAMBAHBAIKAN
<p>a. perakuan Ketua Jabatan hendaklah disediakan mengikut peruntukan Peraturan 29(2), P.U.(A) 395/1993</p> <p>b. Peraturan 29(2) mengehendaki Ketua Jabatan mengemukakan keputusan prosiding jenayah, rekod perkhidmatan pegawai dan perakuan Ketua Jabatan kepada Pihak Berkuasa Tata tertib</p> <p>c. tarikh perakuan ialah pada tarikh semasa perakuan disediakan</p> <p>d. perakuan Ketua Jabatan bukanlah ulasan Ketua Jabatan.</p>

DISEDIAKAN OLEH:

**BAHAGIAN NAIK PANGKAT DAN TATATERTIB
SURUHANJAYA PERKHIDMATAN AWAM**